

Терени (11) 2026 (1)

ОТНОШЕНИЯТА МЕЖДУ БЪЛГАРИЯ И КУВЕЙТ (1958-1982 г.)

РАЗВИТИЕ НА ПОЛИТИЧЕСКИТЕ, ТЪРГОВСКИТЕ И КУЛТУРНИТЕ ВРЪЗКИ

докторант ГЕОРГ-АЛЕКСАНДЪР СВЕТЛОЗАРОВ ЧЕРНЕВ

Софийски университет „Св. Климент Охридски,

Исторически факултет, катедра „История на България“

Бул. „Цар Освободител“ 15, 1504 София, България

Исторически факултет, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, УЦРИА¹

gschernev@uni-sofia.bg

<https://orcid.org/0009-0006-8904-7041>

<https://doi.org/10.60053/TER.2026.11.271-296>

Резюме: Българското правителство поддържа силни политически, търговски и културни връзки със страните от арабския свят, включително и с Кувейт, по време на Студената война. Настоящата статия дава отговор на въпроса дали България има важно значение за кувейтската страна и как съумява да развие двустранните отношения на фона на амбициите на съседните арабски страни спрямо малката заливна държава. Акцентът е върху ролята на България като значим партньор на Кувейт в постигането на негови широки политически цели и обезпечаване на сигурността му.

Ключови думи: Кувейт; България; дипломатически отношения; Близък изток; развитие

---

¹ Статията е част от програмата за научни изследвания на Университетския център за регионални изследвания и анализи (УЦРИА).

Настъпилите през Втората световна война събития свидетелстват за радикални изменения както в политическото състояние на окупираните и зависими арабски страни, така и в съзнанието на населението им. Тяхното въвличане в световния конфликт води до ускоряване на пълната им еманципация от господствалата дотогава колониална система, която вече представлява анахронизъм. Още през 30-те години на XX в. арабският национализъм, „прехвърляйки“ Синайския полуостров и Близкия изток, еволюира в панарабизъм. Неговите идеи проличават в публикувания през 1936 г. Манифест на „Сирийския национален комитет на арабските националисти“, в който се посочва, че „арабската нация е съставена от населението, което живее върху арабска територия и е обединено от общността на езика, разбиранията, историческите спомени, нрави, обичаи, интереси и надежди“ (Пеев, 2022, стр. 20). Тази нация се разпростира от Атлантическия океан до Персийския залив. Идеята на панарабистите е да се създаде обединена арабска държава, състояща се от редица арабски страни, като всяка една от тях запазва формата на управление и своя суверенитет във вътрешните работи, докато на федералните власти са възложени отговорностите в областта на външните работи, отбраната, стопанските и социални въпроси. На 22 март 1945 г. в Кайро представителите на Египет, Ирак, Сирия, Ливан, Трансйордания, Саудитска Арабия и Йемен подписват Пакта на Лигата на арабските държави, като учредяването на този междудържавен съюз се явява първа крачка към така мечтаното от арабските националисти панарабско единство (Пеев, 2022, стр. 204).

След края на Втората световна война Лондон се стреми да продължи своето военно присъствие и влияние върху подмандатните емирства в Персийския залив, проявяващи се в сътрудничество и съперничество със САЩ в региона. В тази насока Западът се стреми да превърне областта в стратегическа зона с нанасяне на изменения в колониалните връзки, съпроводени със създаването на военни съюзи. Това среща сериозен отпор от арабските народи и социалистическите държави начело със СССР, като намесата им води до укрепване на арабското национално движение и в същото време го разделя на прозападни и радикални режими и течения.

Кувейт не остава встрани от възхода на арабското национално движение, откривайки мисия в Кайро през 1945 г., докато се намира все още под британски протекторат. Съществено влияние върху вътрешната обстановка в страната оказват настъпилите събития в Близкия изток и вследствие на тях навлизат идеите на арабската

националистическа идеология, най-вече на насъризма и баасизма. В дните на Суецката криза през есента на 1956 г. се провеждат протестни демонстрации пред петролната рафинерия в Кувейт (AlMdaires, 2003, стр. 24). Протестиращите саботират инсталации за добив и пренос на петрол, след като властите отказват да спрат неговата доставка за Англия, която заедно с Франция и Израел се опитват да осуетят обявената национализация на Суецкия канал от страна на египетския президент Гамал Абдел Насар. Иракската революция на 14 юли 1958 г. е посрещната с надеждата, че ще прекрати изявяваните от Багдад териториални претенции, отричащи самостоятелното съществуване на Кувейт.

При тази международна обстановка още през 1959 г. са установени първите контакти между България и Кувейт, фокусирани предимно върху търговията и икономическите връзки, като заливната страна започва да търси нови търговски партньори за своята бързо развиваща се благодарение на огромните си нефтени залежи икономика. За това свидетелства становище по стопански обмен с Кувейт, изготвено от екип от експерти към министъра на търговията Борис Тасков, през периода 1958–1961 г.² В него се описва, че вносът в Кувейт за този период е възлизал на около 200 – 220 млн. долара, като е отбелязал ръст от 250 % за последните 5 години, като по-значими дял във вноса имат: моторни коли, електрически апарати /вкл. домакински/, цимент, текстил, строителни материали, черни метали, санитарни артикули, хранителни произведения, дървен материал, пшеница³. Основните му търговски партньори са Великобритания, която е с около 30 % от вноса, последвана от САЩ и Западна Германия. Това засилване на българския стопански интерес в средата на 50-те години на XX в. спрямо арабските страни се основава както на нарасналите икономически нужди от вноса на промишлени суровини в България и износа на индустриални и селскостопански български стоки за натрупване на конвертируема валута, така и от повишаващото се напрежение между арабските колониални сили, водени от Кайро и Дамаск, и бившите метрополии.

Българската страна трудно може да се конкурира успешно със западните икономики – стокообменът в онзи момент между двете страни се реализира само в едно

---

² Централен държавен архив (ЦДА), ф.1-Б, оп.6, а.е.4816, л.6.

³ Пак там.

направление, а именно износ на български стоки: доматино пюре, захар, памучни тъкани, плочни произведения, цимент, фаянсови плочки, строителен фаянс и малки количества от стоките на „Булгарконсерв“ – зеленчукови консерви, конфитюри, компоти, доматиен сок и др.⁴

Оттогава се извършват икономически проучвания за установяване на постоянни дипломатически и търговски отношения и откриване на търговско представителство в Кувейт продиктувано от първостепенния интерес за износ на български стоки. Взема се предвид обаче политическо положение на кувейтската страна, тъй като иракското правителство реагира чувствително на установяване на връзки със заливната държава.

Българската страна десетилетия преди това е насочила своето внимание към тази част на света, като показателни примери се явяват установяването на дипломатически отношения с Иран още през 1897 г. (Орбецов, 2022, стр. 11) или откриването на българското консулство в Бейрут през 1914 г. (Матеева, 1988, стр. 82). Вероятно е това да се дължи на факта, че по време на османското владичество българите са имали достъп до необятния пазар на Османската империя и са могли да установят контакти с народите в този регион.

Българското правителство установява дипломатически отношения с държавата Кувейт на сравнително по-късен етап в сравнение с останалите арабски държави. Една от причините за това са иракските аспирации спрямо Кувейт, датиращи от времето на Османската империя. С оглед на тези териториални претенции и добре развиващите се двустранни отношения между България и Ирак, установени на 14 август 1958 г., българското правителство се опитва внимателно да регулира своите връзки с Кувейт (Матеева, 1988, стр. 188). Доста време е необходимо на НРБ за признаване на независимостта на държавата Кувейт и последвалото установяване на дипломатически отношения на 15 юни 1963 г. между двете страни. Показателен пример представлява отказът от участие на ДТП „Техноекспорт“ в търга за строеж на 30 000-тонен силос за зърнени храни в Кувейт през юни 1962 г.⁵ Отдел „Планово-финансово-търговски“ на ЦК на БКП преценява, че трябва да се отклони предложението на министъра на външната търговия Иван Будинов за участие на „Техноекспорт“ в търга, понеже това

---

⁴ Пак там, л.7.

⁵ ЦДА, ф.1-Б, оп.6, а.е.4816, л.1.

би влошило отношенията на България с Ирак. Опасенията идват от факта, че малко по-рано държавният глава на Ирак Абд ал-Карим Касем в личен разговор с български представители е заявил, че смята Кувейт за иракска територия. Българската оценка е, че е нежелателно да се предприемат действия, които водят до признаването на Кувейт като самостоятелна държава – още повече, че поради такива действия Ирак вече е предприел репресивни мерки по отношение на Япония, Ливан и САЩ⁶.

Видно е, че българските власти не са заинтересовани от влошаване на дипломатическите и търговските отношения с Ирак. Те отчитат и това, че благодарение на личното съдействие на Касем България е спечелила търга за построяване на голямо гражданско летище в Багдад, а по този начин се откриват по-нататъшни перспективи за развитие на икономическите отношения с Ирак, докато отдел „Планово-финансово-търговски“ на ЦК на БКП с основание определя търговията с Кувейт като случайна и незначителна⁷. Отдел „Международни връзки и външна политика“ на ЦК на БКП и Министерството на външните работи също са на мнение, че трябва да се отклони предложението на министъра на външната търговия Иван Будинов.

Представеният от министъра на външната търговия Лъчезар Аврамов доклад пред Политбюро на ЦК на БКП на 17 май 1962 г. обаче очертава множеството предпоставки, които увеличават значително шансовете за спечелване на търга за силоза в Кувейт, а именно: предполагаемите печалби (приблизително 270 хил. долара) и подходящ сътрудник на ДТП „Техноекспорт“ – местната търговска фирма МОТАБАД, с която работят и други търговски централи⁸. При това се подчертава, че страната разполага „с големи финансови средства и плащанията се извършват в конвертируема валута – кувейтски динари или английски лири“. Поредният довод, който се представя е, че българската държава има добър опит в сферата на силовото строителство, давайки за пример изградения 35000-тонен силос в гр. Латакия, Сирия, за чиято работа се получават много добри отзиви⁹.

Лъчезар Аврамов се опитва да разсее опасенията сред членовете на ЦК на БКП, позовавайки се на информацията, събрана от посланика в Ирак Кръстю Стрезов за

---

⁶ Пак там, л.2.

⁷ Пак там, л.2-3.

⁸ ЦДА, ф.1-Б, оп.6, а.е.4816, л.3.

⁹ Пак там, л.4.

Терени (11) 2026 (1)

участието на България в търга. Той заявява, че тези опасения са неоснователни, тъй като всички чуждестранни фирми търгуват и строят както в Ирак, така и в Кувейт, а и българските търговски предприятия „Разноизнос“, „Хранекспорт“¹⁰ и други осъществяват активна търговска дейност в Кувейт. Най-силният аргумент е, че „България има дипломатически отношения и активно търгува с израелската държава, която се бойкотира от всички арабски държави включително и от Ирак, без с това да се накърняват добрите отношения, които имаме с арабските страни“¹¹. Всичко това обаче не успява да убеди членовете на ЦК на БКП.

В множество други доклади се изтъква необходимостта от засилване на търговските връзки с арабските страни поради техните огромни икономически ресурси. По отношение на Кувейт, на основата на предварителни проучвания се смята, че е налице благоприятен момент за установяване на постоянни търговски връзки със заливната държава, тъй като благодарение на огромните печалби от петрола Кувейт се превръща в кредитор на арабските държави и така стабилизира своето политическото положение. Със свалянето на Абд ал-Карим Касем от власт се открива възможност за активизиране на отношенията между България и Кувейт, като новият режим в Багдад проявява готовност да нормализира напълно отношенията си с Кувейт, ако той се откаже от договора за взаимна отбрана с Великобритания¹².

В края на май 1963 г. българската държава признава Кувейт и изразява своята готовност за установяване на дипломатически отношения – такива са установени на 15 юни същата година (Матеева, 1988, стр. 93). За първи български посланик в Кувейт е назначен посланикът от Сирия Стефан Стефанов, който връчва акредитивните си писма на емира на Кувейт на 15 март 1964 г. Кувейт акредитира посланика си в Турция Халед Мохамед Джафар и в България, който връчва акредитивните си писма в София на 26 февруари 1971 г. (Матеева, 1988, стр. 93).

Българското правителство е поставено пред сериозното предизвикателство да развива своите дипломатически и икономически контакти с наскоро възникналата държава Кувейт в периода на разразилия се арабо-израелски конфликт, ескалирал със

---

¹⁰ В прегледаните архивни източници не бе открита повече информация относно дейността на тези предприятия в Кувейт.

¹¹ ЦДА, ф.1-Б, оп. 6, а.с. 4816, л.4.

¹² Пак там, л.3.

Суецката криза през 1956 г. Тогава за първи път САЩ установяват политическо влияние в този регион с доктрината „Айзенхауер“, предвиждаща оказване на военна и икономическа помощ на държавите от Близкия изток с цел ограничаване на „съветското проникване“ в този регион (**Аврамов, 1995**, стр. 43). В резултат на тези първоначални сблъсъци, породени както от интересите на Великите сили, така и от противопоставянията на страните от региона, се стига до избухването на Юнската война през 1967 г. и войната на Йом Кипур през 1973 г.

Шестдневната война през юни 1967 г. поставя началото на нова епоха в съвременното развитие на арабския свят. „Радикалните“ сили и правителства претърпяват сериозен удар, техните амбициозни програми за реформи и бърз напредък остават неосъществени, спада техният авторитет в собствените им страни и на общоарабската сцена, като там нарастващ превес придобиват „умерените“ режими, оглавени от „петролните монархии“, вече разполагащи с огромни финансови средства (**Cleveland, W., Bunton, M., 2009**, р. 93). Те поддържат тесни връзки със Запада и най-вече със САЩ, като подкрепят неговата стратегическа цел да „изтласка“ Съветския съюз от невралгичния район.

За да успее да извлече максимални дивиденди от този бурен период, българската страна на 24 ноември 1968 г. назначава за извънреден и пълномощен посланик в Кувейт Райко Николов. Със своите дипломатически умения той успява сериозно да спомогне за развитието на двустранните отношения. В неговите докладни записки в периода 1968–1973 г. са отразени подробно както проблемите в Близкия изток, които се отразяват пряко или непряко върху сигурността на Кувейт, така и дипломатическата активност на кувейтското правителство, насочена към осигуряване на суверенитета на страната. Важно е да се отбележи, че назначаването на Николов съвпада с решението на британците да се изтеглят от Персийския залив в края на 60-те години на XX в. Това създава сериозен геополитически вакуум в региона, който САЩ и СССР се борят да запълнят. Първопричината за британското изтегляне се изразява в поставянето под въпрос на необходимостта и рентабилността от поддържането на империята с цел защита на нейните интереси. Девалвацията на британската лира през ноември 1967 г. допълнително потвърждава необходимостта от вземането на подобно решение.

В доклад от 13 декември 1968 г. Николов описва свой разговор с посланика на САЩ в Кувейт – Хауърд Котъм, в който американският дипломат го уведомява за

направените от него постъпки още през пролетта на същата година за инициране на посещение на емира на заливната държава в САЩ¹³. Заради известно забавяне от кувейтска страна, срещата се осъществява едва през декември 1968 г. Интересно е да се отбележи, че визитата се провежда по време на Рамадан, което е доста необичайно за стриктно религиозна страна и то за посещение в САЩ. Тази визита на емира на Кувейт обаче, според недвусмислено изказване на американския посланик, бива разглеждано в рамките на американската политика за „укрепване на суверенитета на Кувейт“ поради непрестанните борби за господство на Ирак и Иран в този регион, продиктувана от техните териториални аспирации съответно към Кувейт и Бахрейн.

Посланик Котъм споделя, че отговорни иракски лица в частни разговори не криели своите аспирации към Кувейт, като от своя страна Иран, с най-голямата и силна армия в Средния изток, както подчертава Котъм, проявява претенции към Бахрейн и някои други аспирации спрямо емирствата на Персийския залив. Що се отнася до Саудитска Арабия, тя – за разлика от Кувейт – провежда консервативна вътрешна политика¹⁴. Хауърд Котъм добавя, че Иран, Саудитска Арабия и Кувейт наблюдавали с известна тревога все по-нарастващото „съветско проникване“ в ОАР, Сирия и Ирак. В това отношение, вземайки предвид особеното си географско и политическо положение, Кувейт гледал да бъде в добри отношения със своите съседи и бил внимателен при вземането на становища по проблемите на външната политика, като също така се въздържал от действия, можещи да предизвикат остра реакция от страна на Ирак, Иран и Саудитска Арабия¹⁵.

При официалното си посещение в САЩ емирът на Кувейт шейх Сабах ал-Салим ал-Сабах е придружаван от министъра на външните работи шейх Сабах Ал-Ахмад ал-Джабър ал-Сабах. По време на своята среща с кувейтския външен министър на 8 януари 1969 г. Райко Николов се интересува от неговата преценка за посещението на държавния глава. Министърът отговаря, че е доволен от резултатите от визитата, посочвайки, че емирът много ясно и категорично е защитил каузата на арабските страни пред Джонсън и Никсън и по-специално арабското становище по въпроса за Палестина. Независимо от това министърът подчертава, че не може да се очаква промяна на

¹³ ЦДА, ф.1-Б, оп.81-д, а.е. 292, л.2.

¹⁴ Пак там, л.3.

¹⁵ Пак там.

Терени (11) 2026 (1)

американската политика в Близкия изток¹⁶. Все пак ал-Ахмад смята, че визитата е изключително резултатна за развитието на двустранните отношения. Само че според сведения от съветския посланик в Кувейт Бодров, кувейтската делегация е поставила въпроса за получаване на благоприятни условия и възможности за кувейтски инвестиции в САЩ, за което Николов не получава никакви подробности или дори потвърждение от външния министър на Кувейт. Все пак Ал-Ахмад споменава пред българския посланик, че след девалвацията на английската лира, от която кувейтското правителство загубило 60 милиона паунда, то сметнало за необходимо да не държи своите пари само на едно място, като това най-вероятно обяснява намерението за инвестиране в САЩ¹⁷. Във връзка със съперничеството между СССР и САЩ в Близкия изток външният министър подчертава, че заради позициите, които СССР е завоювал в този район, визирайки ОАР, Сирия и Ирак, Вашингтон от гледна точка на американските интереси няма друг избор, освен да подкрепя политически и военно Израел в противовес на подкрепата, която СССР оказва на арабските страни. Същевременно САЩ искат да положат усилия за подобряване на отношенията с арабските страни и изобщо на позициите си в Близкия изток, но според шейх Сабах ал-Ахмад не е възможно да се преследват и още по-малко да се постигнат едновременно тези две цели, противоречащи си взаимно¹⁸. Той споделя мнението, че макар президентът Никсън да има по-положително отношение към арабските държави и да проявява значително по-голямо разбиране по отношение на каузата им, той не би могъл да измени външнополитическия курс, следван до този момент от САЩ в Близкия изток заради преобладаващото влияние в Конгреса на еврейското лоби. С влиянието на ционизма в САЩ министърът обяснява мълчанието на американския печат, радиото и телевизията относно посещението на емира и неговите речи. Давайки израз на своето недоволство от това, шейх Сабах ал-Ахмад съобщава на Николов, че по време на сесията на Генералното събрание на ООН по искане на американската телевизия дал интервю, което обаче не било излъчено в програмата, без да му се даде каквото и да било обяснение, видимо защото не се харесало по съдържание¹⁹.

---

¹⁶ Пак там, л.5.

¹⁷ Пак там, л.6.

¹⁸ Пак там.

¹⁹ Пак там.

В една от поредните докладни записки, изготвена на 2 ноември 1969 г. и адресирана до българския външен министър Иван Башев, Райко Николов съобщава, че се наблюдава известно охлаждане в кувейтско-американските отношения, дължащо се на произраелската политика на САЩ относно кризата в Близкия изток. Съобразявайки се с антиамериканските настроения в Кувейт, независимо от своята икономическата обвързаност със САЩ, правителството на заливаната държава се чувства длъжно да обяви официално своето недоволство от все по-нарастващата подкрепа на американското правителство за Израел. Това ясно проличава в изнесена от кувейтския министър на външните работи шейх Сабах реч по време на сесията на Общото събрание на ООН в Ню Йорк и в тронното слово на емира на 28 октомври 1969 г. И речта, и словото критикуват политиката на Никсън спрямо арабските държави, окачествявайки я като по-неблагоприятна, отколкото на предшественика му Джонсън. Съществено се изострят двустранните отношения в резултат на конкретни действия на кувейтското правителство под влияние на общественото недоволство от американската външна политика – отказът да се допусне на посещение в Кувейт делегация на т.н. „Американо-арабска асоциация за търговия“ и внесеното предложение за закриване на американското училище в страната, мотивирано с несъответствието на някои схващания в американските учебници с исляма и високите такси, плащани от родителите на учениците²⁰. Показателен пример за твърдата позиция на кувейтското правителство е, че новоназначеният посланик на САЩ в Кувейт е принуден да чака по-дълго от обичайното за среща с министъра на външните работи и за връчване на своите акредитивни писма. Това прави впечатление, особено когато се отнася за ръководител на дипломатическа мисия на една велика сила. С езика на дипломатическия протокол кувейтската страна изразява ясно своята позиция относно положението в Близкия изток и все по-тесните отношения между САЩ и Израел.

От сведенията на българския дипломат Райко Николов се разбира, че позициите на България и Кувейт по палестинския въпрос споделят принципи сходства, както по отношение на приемането на Резолюция 242 на Съвета за сигурност на ООН и резолюция 338, така и относно независимостта на палестинската съпротива. Официално София и Кувейт признават общностната идентичност на палестинските

---

²⁰ Пак там, л.10.

Терени (11) 2026 (1)

араби, като през 1974 г. българското правителство дава обещания за защита на правото на единствен законен представител на палестинския народ на Организацията за освобождение на Палестина (ООП).

Обстановката в Кувейт е доста благоприятна за Франция, чийто посланик развива активна дипломатическа дейност за разширяване на сътрудничеството между двете страни в политическата, икономическата и културната области. Виден е стремежът на Франция да използва удобния момент на охлаждане на кувейтско-американските отношения, за да подобри рязко икономическите си позиции в страната²¹. При това Николов споделя, че според информация на френския посланик в Кувейт Пол Картон, до този момент спечелените от френски фирми контракти за строителство в Кувейт възлизат на 600 млн. френски франка, а френският износ за Кувейт постоянно нараства²².

От особен интерес за френското правителство е сключеното споразумение за въоръжаване на кувейтската армия с френски оръжия. От френския посланик в Кувейт и неговия първи сътрудник Райко Николов научава, че кувейтското правителство още не е дало съгласието си за подписване на споразумението за доставка на оръжие за Кувейт, постигнато през април 1969 г. по време на официалната визита в Париж на кувейтския министър-председател шейх Ахмед ал-Джабър²³. Кувейтските управници изчакват развитието на събитията във Франция след оттеглянето на генерал Дьо Гол, тъй като ако френското правителство се отклони от проарабската тенденция във външната си политика в подкрепа на Израел, въпросният договор няма да бъде подписан и изпълнен. По силата на това споразумение Франция трябва да достави на Кувейт оръдия, мортири, картечници, леки танкове, а според непотвърдени сведения – също ракети и радарни инсталации на стойност, далеч по-голяма отколкото спечелените до момента от Франция контракти за строителство (възлизаци на повече от 50 млн. долара), като според френския временно управляващ посолството сумата е приблизително 100 млн. долара²⁴. Френският посланик в Кувейт счита, че благодарение на проарабската политика на генерал Дьо Гол е успял да постигне големи успехи по

---

²¹ Пак там.

²² Пак там.

²³ ЦДА, ф.1-Б, оп.81-д, а.е.295, л.1.

²⁴ Пак там.

линия на френското икономическо, политическо и културно проникване в Кувейт и то в един много кратък срок, като се има предвид, че френската дипломатическа мисия в Кувейт е открита през април 1969 г.²⁵

Посланикът на ОАР в Кувейт съобщава на Райко Николов, че с американска помощ иранското правителство изгражда голяма военноморска база в Бандар Абас с важно стратегическо предназначение, тъй като споменатият пристанищен град е разположен в най-южната част на Иран, на Персийския залив и по-конкретни на протока Ормуз. Така от двете страни вратите на Персийския залив се държат от Иран и Англия, т.е. от СЕНТО²⁶. Тази инициатива на Иран, САЩ и Англия за превръщането на пристанищния град Бандар Абас в огромна военноморска база следва да се разглежда като „заклучване на Залива“ за съветския военен флот. Съобразно политиката на СЕНТО, тези страни целят да възпрепятстват СССР да постигне в Персийския залив това, което е съумял в Средиземноморието. При това кувейтското и саудитското правителство не желаят да допуснат кръстосването на съветски военноморски единици в Персийския залив така свободно, както се движат в Средиземно море.

В тази сложна международна обстановка, породена от борбата за надмощие между СССР и САЩ, кувейтското правителство се стреми, съобразно своите национални интереси, да лавира между тези две суперсили, като показателно за това е членството на Кувейт в Движението на необвързаните страни и активизирането на двустранните му връзки с Франция. Това се дължи на проявяваното дълбоко недоверие спрямо САЩ, оказващи политическа, финансова и военна подкрепа на Израел по отношение на Палестинския въпрос, и страха от разпространението на комунизма чрез незаконно действащите в страната социалистически движения, които пропагандират сред местното население идеите си за извършване на редица изменения в обществено-политическия строй. Наред с това двете регионални сили Ирак и Иран представляват сериозна заплаха за сигурността на Кувейт поради техните териториални аспирации и лостове на влияние във вътрешността на страната в лицето на партията за арабско социалистическо възраждане (Баас) в Кувейт и многобройното шиитско население,

---

²⁵ Пак там, л.2.

²⁶ СЕНТО (Багдадски пакт) е военно-политическа организация, основана на 24 февруари 1955 г. по инициатива на Великобритания, САЩ и Турция и просъществува до 1979 г.

макар и със статут на малцинство. Интересното е, че при тези обстоятелства Кувейт започва да активизира отношенията си с България. Показателен пример за това се явява постепенното засилване на двустранните връзки чрез размяната на правителствени и търговски делегации, завършващи с подписването на споразумения и спогодби в най-различни сфери.

На първо място е обсъждан въпросът по линията на туризма, като българската страна отправя предложения в средата на 1967 г. за организиране на почивки по българското Черноморие и устройването на чартърен полет от Кувейт до България с цел засилване на туристическия поток. Това предложение, разбира се, е прието положително от кувейтската страна²⁷. Тогавашният министър на външната търговия Иван Будинов подчертава, че следващото посещение на кувейтската делегация трябва да бъде проведено по време на курортния сезон, за да се създаде добро впечатление, което да тласне туристическите връзки между страните, тъй като този сектор се определя като най-перспективен и доходоносен в дадения момент²⁸.

Показателно за развитието на двустранните връзки е изпращането на правителствена делегация начело с зам.-председателя от Министерски съвет Лъчезар Аврамов с цел откриване на българска представителна изложба в Кувейт между 20 април и 20 май 1968 г. Това е първо мероприятие от такъв характер и цели да покаже експортните и туристически възможности на българската страна, но също и тези за използването и преработването на нефта и природния газ, постиженията на хранително-вкусовата промишленост, машиностроенето, електропромишлеността, строителството и др. При това по време на изложбата се предвижда откриването на български ресторант и магазин за продажба на български стоки²⁹.

В началото на 70-те години на XX в. се поставя началото на своеобразно развитие в двустранните отношения между Кувейт и България. На 27 септември 1971 г. Комитетът за приятелство и културни връзки с чужбина представя доклад пред Министерски съвет, който информира, че са осъществени постъпки за подписване на спогодба за културен обмен с Кувейт, за което е получено съгласието на кувейтската

---

²⁷ ЦДА, ф.136, оп.46, а.е.377, л.2.

²⁸ Пак там, л.3-4.

²⁹ Пак там, л.2.

страница³⁰. С разпореждане на Министерски съвет се одобрява проектът за културна спогодба, като се възлага на председателя на Комитета за приятелство и културни връзки с чужбина да води преговорите и да подпише спогодбата от името на българското правителство.

На 4 октомври 1972 г. е подписана културната спогодба между България и Кувейт, като в нея са заложени редица средства за координиране на различните степени на сътрудничество в областта на науката, културата и образованието между двете страни, а именно: размяна на преподаватели, научни работници и студенти между съответните университети, институти и училища и осигуряване на стипендии и всичко нужно за обучение, специализация и консултации; провеждане на обучение по литературата и културата на другата страна в университетите и институтите на съответната страна; признаване равностойността на университетски научни степени, дипломи и свидетелства, издавани от университети и други учебни заведения от всички степени; полагане на усилия за поощряване на приятелските отношения между техните народи чрез размяна на посещения на спортни отбори и други спортни деятели, поощряване на туристическите пътувания между двете страни, размяна на студенти, улесняване посещенията на журналисти³¹. В резултат на подписаната спогодба се осъществяват множество мероприятия между двете страни – например посещения на кувейтски спортисти в тренировъчните бази в България и подлагане на редица лечения на някои от тях. Туристическият поток значително се повишава след подписването, като особен интерес за кувейтските туристи представляват черноморските курорти „Златни пясъци“, „Албена“ и др., където някои дори закупуват вили. Редица кувейтски студенти решават да продължат своето образование в български висши учебни заведения или въз основа на обменна програма за кратък период да придобият дадена професионална квалификация. Най-значим интерес има към лекарските специализации поради изключителните постижения в областта на медицината, едно от които е откриването на шестия сърдечен тон от проф. д-р Иван Митев през 1972 г. С това споразумение се дава тласък на двустранните отношения, като напредъкът в тях продължава и през следващите години.

³⁰ ЦДА, ф. 363, оп. 8, а.е. 1775, л. 2.

³¹ ЦДА, ф.136, оп.53, а.е.485, л.2-3.

Терени (11) 2026 (1)

При посещение на българска търговска делегация в Кувейт от 2 до 5 май 1978 г. се подписва търговска спогодба, както и спогодба за сътрудничество в областта на пощите и далекосъобщенията, съпроводена от споразумение за сътрудничество в изследванията, проектирането, оказване на техническа помощ и извършване на строежи в областта на пощите и далекосъобщенията³². При визитата на българската делегация начело с министъра на външната търговия Христо Христов са проведени разговори с министъра на съобщенията на Кувейт Сюлейман Хауд ал-Заид, чиято цел е свързана с обсъжданото сътрудничество между двете страни, като първата крачка е извършена с монтирането на българска телефонна централа тип „Кроспойнт“ с 800 линии в новата сграда на радиотелевизионния център в Кувейт³³. Търговската делегация подчертава пред министър ал-Заид, че българската електронна промишленост е добре развита и е в състояние да достави различни съоръжения в областта на далекосъобщителната техника по документация, представена от кувейтска страна, както и висококвалифициран технически персонал³⁴.

От своя страна кувейтските представители заявяват, че в това отношение Кувейт закупува техника на най-високо равнище от водещи световни фирми, ала въпреки това кувейтското правителство изявява желание да се използва и техническия опит на социалистическите страни с оглед да се закупят съоръжения на по-ниски цени и кувейтската съобщителна система да не бъде изцяло зависима от няколкото световни фирми. На 4 май 1978 г. е подписана спогодба за сътрудничеството в областта на пощите и далекосъобщенията, наред със споразумение за сътрудничество в изследванията и проектирането, по силата на което се изпращат множество български техники за обучение на кувейтския състав и обмяна на опит и с други чуждестранни специалисти, работещи в заливната държава.

При посещението на българската търговска делегация е подписана в същия ден и търговска спогодба между България и Кувейт³⁵. Проведени са разговори с кувейтския министър на търговията и индустрията Абдул Уахаб ал-Нафиси относно понататъшното икономическо сътрудничество. Българската страна излага редица идеи,

---

³² ЦДА, ф.136, оп.67, а.е.101, л.2.

³³ Пак там, л.7.

³⁴ Пак там, л.8.

³⁵ ЦДА, ф.136, оп.67, а.е.113, л.1.

които са ефикасни и ползотворни и от днешна гледна точка, като в областта на нефтохимическата промишленост се предлага преработване срещу определени капиталовложения от кувейтска страна за строителство на тръбопровод и складово пространство, както и превозът на суровия нефт и преработения продукт да бъде осъществяван с български танкери. В спогодбата се предвижда двете страни да улесняват и поощряват участието си в международни панаири и изложби, както и организирането на отделни изложби на територията на другата страна.

В селскостопанския сектор се лансира идеята за развиване и разширяване на производство на месни, млечни и консервни продукти срещу дългосрочен кредит от кувейтска страна от около 150 млн. долара за срок от 5 години, както и доставяне на българска минерална вода за кувейтския пазар³⁶. Ал-Нафиси обаче подчертава, че не съществуват неограничени възможности за внос на минерална вода, тъй като тя бива считана за предмет на лукса и има висока вътрешнопродажна цена. В отговор българските представители отправят предложение за доставка на обикновена сладка вода с танкери, на което получават положителен отговор от страна на кувейтския министър на търговията и индустрията.

От средата на 70-те до края на 80-те години с преминаване към свободна форма на търговия се осигуряват реални приходи в конвертируема валута в българската хазна, но въпреки големите амбиции на българското правителство за разширяване на формите на икономическо сътрудничество чрез изграждане на български промишлени обекти, тази дейност остава ограничена в рамките на предприятията в областта на леката и хранително-вкусовата промишленост. Причината за това е затвърждаването на главните слабости на предлаганите от София обекти за изграждане – високи ценови оферти, остаряло технологично оборудване и забавени срокове за изпълнение.

През декември 1978 г. са направени постъпки за разширяване търговско-икономическото сътрудничество между България и Кувейт, като в резултат е съгласуван текст на спогодба за въздушни съобщения. Тя е подписана на 3 април 1979 г. в гр. Кувейт от извънредния и пълномощен посланик на България Асен Златанов и от генералния директор на гражданската авиация на Кувейт д-р Джабър ал-Атхби Сабах³⁷.

---

³⁶ Пак там, л.22.

³⁷ ЦДА, ф.136, оп.68, а.е.259, л.4.

В спогодбата се предвижда откриване на редовни линии; взаимно освобождаване от митнически и други такси на самолетите, горивото, смазочните материали и резервни части; реда и процедурите за установяване на тарифите по договорените въздушни линии; правото на посочените от двете страни въздухоплавателни предприятия да откриват и поддържат свои представителства на територията на другата страна, а така също и правото да преведат в своята страна чистите си приходи, реализирани в другата страна. В доклада на министъра на транспорта Васил Цанов се отбелязва, че подписаната спогодба е изгодна за българската държава, тъй като дава възможност на въздухоплавателното предприятие да открие нова въздушна линия до Кувейт и да разшири въздушната си мрежа³⁸.

След разменените визити на високо равнище и най-вече след провеждането на поредната сесия на българо-кувейтския комитет за търговско и икономическо сътрудничество, отношенията в сферата на туризма със заливната държава се активизират, завършвайки с подписването на 21 август 1981 г. на междуправителствена спогодба за сътрудничество в областта на туризма³⁹. Първоначалните постъпки са направени през лятото на 1981 г. при посещение на представители на известни кувейтски фирми, които са заинтересовани от инвестиции в туристическия сектор. Следващите 2–3 години се характеризират със стабилно увеличаване на потока туристи от Кувейт за България. Затова допринася и съществуващата пряка въздушна линия на СО „БГА Балкан“⁴⁰.

През януари 1981 г. в Кувейт е подписан протокол, от който се вижда, че кувейтската полудържавна организация „Кувейт Хотелс“ решава да инвестира в България значителни суми в областта на туризма. Съгласно постигнатата договореност се очертава възможност за започване на смесено строителство на голям балнеоложки обект в гр. Баня.

Очевидно е, че разширяването на туристическите връзки с Кувейт, както и появата на нови форми на съвместна работа изискват съответна регламентация на

---

³⁸ Пак там, л.8.

³⁹ ЦДА, ф.136, оп.75, а.е.173, л.3.

⁴⁰ БГА „Балкан“ представлява българска авиокомпания, съществувала през периода 1968-2002 г. с изключително добре развита структура, поддържаща оперирането на десетки международни и вътрешни въздушни линии.

държавно ниво, като се оценява, че вече има благоприятни условия за подписване на междуправителствена спогодба за сътрудничество в областта на туризма. Тя ще стимулира кувейтската страна за участие при реализацията на отделни туристически обекти, ще активизира туристическите пътувания от Кувейт към нашата страна, а така също ще допринесе за по-нататъшното развитие на отношенията между България и Кувейт⁴¹.

Въпреки че дипломатическите отношения между България и Кувейт се установяват още през 1963 г., икономическите и политически връзки между двете страни се активизират значително в началото на 80-те години на ХХ в. Първопричината за бурното развитие на двустранните отношения през този период се основава на българските амбиции за намаляване на зависимостта от износа на оръжия и стремежа към диверсифициране на стопанските дейности (Филипова, 2015, стр. 210). Затова София се насочва през осмото десетилетие на ХХ в. към една от най-перспективните концепции – разработване на газови и нефтени находища. Проучванията свидетелстват, че са налице възможности за развитие на български стопански инициативи при липсата на политически ангажименти в рамките на либерално стопанско законодателство и сравнително стабилна вътрешнополитическа обстановка в тази заливна държава и развиващ се процес на разведряване в отношенията между Изтока и Запада (Филипова, 2015, стр. 212). Редица геополитически фактори също дават известен тласък във възходящо развитие на отношенията между Кувейт и България – например пламналата през 1980 г. война между Ирак и Иран през 1980 г. в резултат на Ислямската революция, която избухва година по-рано поради опасността от формирането на „шиитски полумесец“, разпростиращ се от Иран през Ирак до Ливан. През този период зачестяват контактите между двете страни, като се провеждат множество посещения, сред които на министъра на външните работи Петър Младенов и на министъра на външната търговия Христо Христов. Тази активност води до съществено задълбочаване на икономическите взаимоотношения⁴². Според търговски данни за периода 1976 – 1980 г, приходите на българското правителство от всички типове дейности в заливната държава нарастват от 4–5 млн. долара до над 20 млн. долара⁴³.

---

⁴¹ ЦДА, ф.136, оп.75, а.е.173, л.5.

⁴² Пак там, л.10.

⁴³ Пак там, л.11.

Терени (11) 2026 (1)

С решение N°1 от 24 март 1980 г. на Валутната комисия на Политбюро на ЦК на БКП бива възложено на заместник-председателя на Министерски съвет Андрей Луканов да проведе делово посещение в Кувейт начело на българска икономическа делегация. Посещението се осъществява по покана на кувейтското правителство от 5 до 8 декември 1980 г. Предмет на обсъждане с официални правителствени лица е диверсификация на външноикономическите връзки на кувейтската страна с цел по-равномерно разпределяне на риска, който възниква поради прекалено голямата икономическа и валутно-финансова зависимост от Запада, а именно чрез инвестиции в различните сектори в България⁴⁴.

При визитата си в Кувейт от 5 до 8 декември 1980 г. българската икономическа делегация е приета от емира шейх Джабър ал-Ахмад ал-Сабах и престолонаследника Саад ал-Салим ал-Сабах, който е и министър-председател на страната, като се провеждат срещи с министрите на финансите, на външните работи и на търговията. По време на разговорите представителите на кувейтските власти подчертават, че държавата не се намесва пряко в икономическата дейност, освен при случаите на държавни поръчки, когато задължително се обявяват търгове, като в останалите случаи фирмите се ползват с пълна свобода при избора на партньор⁴⁵. Трябва обаче да се има предвид, че водещите кувейтски фирми са обвързани по фамилна линия с ръководителите от държавната администрация. От една страна, в Кувейтския пазар несъмнено може да навлезе само този, който е конкурентноспособен, но от друга, изключителна роля играят и правилно организирани контакти на съответно равнище с хората, които имат решаваща дума в ръководството на административната и икономическата дейност. Последното е важен критерий за ползата от посещението и контактите, които се провеждат с крупни бизнесмени и представители на деловата общност⁴⁶. При това е необходимо да се подчертае, че Кувейт представлява основен канал за навлизане в пазарите на ОАЕ и той се ползва със значителен авторитет в Ирак, Саудитска Арабия и в целия регион. Според доклада на заместник-председателя на Министерския съвет Андрей Луканов, изготвен на 23 декември 1980 г., българските постъпления от Кувейт могат да дойдат главно по линията на износа на стоки и услуги

⁴⁴ ЦДА, ф. 1-Б, оп. 81-д, а.е. 282, л. 9.

⁴⁵ Пак там, л. 13.

⁴⁶ Пак там, л. 16.

Терени (11) 2026 (1)

и съвместни инвестиции – преди всичко в областта на селското стопанство, туризма, транспорта, съобщенията и здравеопазването⁴⁷.

В резултат на проведените разговори с официалните лица и контактите с представителите на деловите среди са очертани направленията, в които в следващите години ще се развива икономическото сътрудничество между двете страни. В отделните области се очертават възможности за съвместно изграждане на овцевъдния комплекс „Странджа“ и евентуално консервен комбинат в Пловдив. Постигната е договореност за създаване на смесено предприятие в Кувейт за производство на сирене и кисело мляко от кондензирано мляко. В сферата на енергетиката и съобщенията е налице възможност за участие в изпълнението на проекта за цялостното преустройство на телефонната мрежа в Кувейт. В строителството съществуват добри възможности за разширяване на българската дейност, като се използва и укрепи изградената вече база. В транспортния сектор е постигнато съгласие за създаване на смесена фирма със седалище в Кувейт, предвид факта, че страната може да се използва като опорен пункт за дейността на СО „МАТ“⁴⁸ в региона, най-вече поради очакванията за значително увеличаване на превозите след приключването на иракско-иранския конфликт⁴⁹. Важно е да се отбележи, че кувейтското правителство дава съгласието си за основаване на смесена българо-кувейтска банка в трета страна.

Според Луканов тези контакти в икономическата сфера, които са били установени и развити при визитата, създават по-добри условия за съществено разширяване на двустранните делови отношения. Особеностите на Кувейт, наличието на голямо количество ликвидни средства, съчетано с политика да се купува от този, който предлага най-изгодните условия, нарасналите икономически възможности на нашата страна, натрупаният опит за търговия с арабските страни и изградената вече в Кувейт база създават реална перспектива в близките две-три години доходите на нашата страна от всички видове дейности в Кувейт да достигнат 40 – 50 млн. долара, а

---

⁴⁷ Пак там.

⁴⁸ Стопанско обединение „Международен автомобилен транспорт“ представлява българска държавна транспортна компания, която е основана с разпореждане на Министерски съвет през 1960 г. Към края на 80-те години и началото на 90-те години на ХХ в. се явява най-големият автомобилен превозвач в Европа.

⁴⁹ ЦДА, ф. 1-Б, оп. 81-д, а.е. 282, л. 16.

Терени (11) 2026 (1)

към 1985 г. около 100 млн. долара. За съжаление, голяма част от тези амбициозни планове остават нереализирани поради необосновани решения от страна на София.

Кувейтско-българските отношения достигат своя връх при установяването на лични контакти между ръководителите на тези двете страни. Първата стъпка е предприета от кувейтската делегация начело с емира на Кувейт при нейното посещение през септември 1981 г. в София. Тя е последвана от официалното посещение на генералния секретар на ЦК на БКП и председател на Държавния съвет Годор Живков в Кувейт от 15 до 17 март 1982 г. Показателно за високото ниво на двустранните отношения е изказването на кувейтския външен министър Абдул Азис Хусейн, който определя посещението на Живков по следния начин: „Това беше едно изключително плодотворно и успешно посещение, което ще има трайни последици за развитие на нашите отношения“ и това на Ф. Шамлан от една от старите и известни кувейтски фамилии: „Може би, ако бе жив Гамал Абдел Насър и бе посетил Кувейт, на него би му било устроено такова народно посрещане, каквото бе посрещането на г-н Живков при нас.“⁵⁰.

Развитието на българо-кувейтските отношения в периода 1958–1982 г. показва, че България успява да изгради стабилно присъствие в Персийския залив, въпреки сложната регионална и международна обстановка вследствие на иракските претенции спрямо Кувейт и геополитическото съперничество през Студената война. Чрез внимателно балансиране на икономическите интереси и дипломатическите контакти с ключовите регионални и световни играчи, България се утвърждава като надежден партньор на Кувейт. При тези обстоятелства София, като верен съюзник на Москва, бива принудена да впише своята външнополитическа доктрина в рамките на глобално противопоставяне между социалистическия лагер и Запада, но въпреки това съумява да наложи своето присъствие посредством внимателно изградена мрежа от дипломатически, икономически и културни връзки, които допринасят за дългосрочното укрепване на двустранното сътрудничество.

Икономическото измерение на българо-кувейтските отношения се явява най-напредничаво, проявяващо се в сключените търговските споразумения и предоставяните инженерни услуги на българските фирми, в резултат на които се

---

⁵⁰ Пак там.

Терени (11) 2026 (1)

поставя основата на едно устойчиво партньорство. Наред с това сътрудничеството в областта на културата и образованието – обменът на специалисти, обучението на кувейтски студенти в България, както и културните мероприятия – значително допринасят за утвърждаването на положителен образ на България сред кувейтското общество. Така българската външна политика не се свежда само и единствено до официалната дипломация, а включва и „меката сила“, като опитът на България в Кувейт ни показва, че дори в рамките на поляризиран международен контекст, какъвто е този на Студената война, малките и средните държави могат да бъдат съществен фактор, ако приспособят правилно своята стратегия към регионалната динамика.

Терени (11) 2026 (1)

Цитирана литература:

Матеева, М. и Тепавичаров, Х. (1989) *Дипломатически отношения на България 1878-1988*. изд. София: БАН.

Орбецов, А. (2022) *Българо-иранските отношения от Освобождението до края на 50-те години на XX век*. изд. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“. ISBN 9789540755793

Пеев, Й. (2022) *Дом на исляма: вяра, общество и събития*. Том 1. изд. София: Изток-Запад. ISBN: 978-619-01-1019-4

Филипова, Н. (2015) Българският оръжеен бизнес в Арабския свят в годините на Студената война, В: България във Втората световна война и следвоенна Европа. В: *Сборник доклади от Кръгла маса*, стр. 208-220. изд. Хасково: Полиграф юг АД. ISBN 978-954-2903-49-9

Al-Mdaires, F. (2003) *Marxist views in Kuwait*. (ed.) Qurtas. изд. Kuwait.

Assiri, A.R. (1990) *Kuwait's Foreign Policy: City-state in World Politics*. ed. Westview Press. изд. Routledge, 2018. ISBN: 0429042639, 9780429042638

Cleveland, W. L. and Bunton, M. (2009) *A History of the Modern Middle East*. ed. Westview Press. изд. Avalon Publishing, 2016. ISBN: 0813350379, 9780813350370

Hakima, A. and Mustafa, A. (1983) *The Modern History of Kuwait: 1750-1965*. изд. London: Luzac. ISBN-13: 978-0718902599

Централен държавен архив на Република България

Фонд 136 – Министерски съвет:

оп. 14, а.е. 643.

оп. 37, а.е. 790.

оп. 40, а.е. 583.

оп. 46, а.е. 377.

оп. 47, а.е. 148.

оп. 49, а.е. 480.

оп. 53, а.е. 485.

оп. 56, а.е. 123.

Терени (11) 2026 (1)
оп. 63, а.е. 419.

оп. 67, а.е. 101, а.е.113.

оп. 68, а.е. 259.

оп.73, а.е. 448, а.е. 469

оп. 75, а.е. 173, а.е. 333.

оп. 76, а.е. 177.

оп. 82, а.е.99.

Фонд 1-Б – Централен комитет на Българската комунистическа партия (БКП):

оп. 6, а.е. 4816, а.е.5269.

оп.45, а.е. 8.

оп. 81-д, а.е. 295.

оп.66, а.е.1514.

оп.67, а.е.2, а.е.456, а.е.893. а.е.1089. а.е.1222.

оп.81-д, а.е.299, а.е.338, а.е.343, а.е.282, а.е.4. , а.е.5. а.е. 10, а.е.15 а.е.291. а.е.292.
а.е.293.

Фонд 363 – Комитет за приятелство и културни връзки с чужбина

оп.8, а.е.1622. а.е.1775. а.е.1765. а.е.1853. .е.2033.

Фонд 259 – Министерство на външната търговия

оп.18, а.е. 326. а.е.327.

оп.20, а.е. 481. а.е.483.

Транслитерирана литература / Transliterated literature:

Filipova, N. (2015) *Balgarskiyat orazheen biznes v Arabskia svyat v godinite na Studenata voyna, V: Bulgaria vav Vtorata svetovna voyna i sledvoenna Evropa. Sbornik dokladi ot Kragla masa*, str. 208-220. izd. Haskovo: Poligraf yug AD. ISBN 978-954-2903-49-9

Mateeva, M. i Teravicharov, H. (1989) *Diplomaticheski otnoshenia na Bulgaria 1878-1988*. izd. Sofia: BAN.

Orbetsov, A. (2022) *Balgaro-iranskite otnoshenia ot Osvobozhdenieto do kraya na 50-te godini na XX vek*. izd. Sofia: Universitetsko izdatelstvo „Sv. Kliment Ohridski”. ISBN 9789540755793

Терени (11) 2026 (1)

Пеев, Y. (2022) *Dom na islyama: vyara, obshtestvo i sabitia. Tom 1.* izd. Sofia: Iztok-Zapad.

ISBN: 978-619-01-1019-4

Tsentralen darzhaven arhiv na Republika Bulgaria

Fond 136 – Ministerski savet

Fond 1-B – Tsentralen komitet na Balgarskata komunisticheska partia (BKP):

Fond 363 – Komitet za priyatelstvo i kulturni vrazki s chuzhbina

Fond 259 – Ministerstvo na vanshnata targovia

Терени (11) 2026 (1)

**THE RELATIONS BETWEEN BULGARIA AND KUWAIT (1958-1982)
DEVELOPMENT OF POLITICAL, COMMERCIAL AND CULTURAL
TIES**

PhD student Georg-Alexander Svetlozarov Chernev

Sofia University "St. Kliment Ohridski",
Faculty of History, Department of "Bulgarian History"
15 Tsar Osvoboditel Blvd., 1504 Sofia, Bulgaria
gschernev@uni-sofia.bg

<https://orcid.org/0009-0006-8904-7041>

<https://doi.org/10.60053/TER.2026.11.271-296>

Abstract: The Bulgarian government has for decades maintained strong political, commercial and cultural ties with the countries of the Arab world, especially Kuwait, during the Cold War. This article provides an answer to the question of whether Bulgaria occupied a serious position in the Kuwaiti country and how it managed to develop their bilateral relations against the background of the aspirations of the neighboring Arab countries towards the small Gulf state. The emphasis falls on the role of Bulgaria as a strategic partner of Kuwait in achieving its broad political goals and ensuring its security.

Keywords: Kuwait; Bulgaria; diplomatic relations; Middle East; development